

I

(Ψηφίσματα, συστάσεις και γνωμοδοτήσεις)

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

ΕΥΡΩΠΑΙΟΣ ΕΠΟΠΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Γνωμοδότηση του Ευρωπαϊού Επόπτη Προστασίας Δεδομένων επί των προτάσεων της Επιτροπής για την έκδοση οδηγίας σχετικά με την πρόσβαση στη δραστηριότητα πιστωτικών ιδρυμάτων και την προληπτική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων, και για την έκδοση κανονισμού σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων

(2012/C 175/01)

Ο ΕΥΡΩΠΑΙΟΣ ΕΠΟΠΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 16,

Έχοντας υπόψη τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως τα άρθρα 7 και 8,

Έχοντας υπόψη την οδηγία 95/46/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών ⁽¹⁾,τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 45/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 2000, σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας και σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών ⁽²⁾, και ιδίως το άρθρο 28 παράγραφος 2,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΑΚΟΛΟΥΘΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ:

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1. Διαβούλευση με τον ΕΕΠΔ

1. Η παρούσα γνωμοδότηση αποτελεί μέρος της δέσμης τεσσάρων γνωμοδοτήσεων του ΕΕΠΔ σχετικά με τον χρηματοπιστωτικό τομέα, οι οποίες εκδόθηκαν όλες την ίδια μέρα ⁽³⁾.
2. Στις 20 Ιουλίου 2011, η Επιτροπή εξέδωσε δύο προτάσεις σχετικά με την αναθεώρηση της τραπεζικής νομοθεσίας. Η πρώτη πρόταση αφορά οδηγία σχετικά με την πρόσβαση στη δραστηριότητα πιστωτικών ιδρυμάτων και την προληπτική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων (στο εξής: «η προτεινόμενη οδηγία») ⁽⁴⁾. Η δεύτερη πρόταση αφορά κανονισμό σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων (στο εξής: «ο προτεινόμενος κανονισμός») ⁽⁵⁾. Οι εν λόγω προτάσεις διαβιβάστηκαν αυθημερόν στον ΕΕΠΔ για διαβούλευση. Στις 18 Νοεμβρίου 2011, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης ζήτησε τη γνώμη του ΕΕΠΔ σχετικά με την προτεινόμενη οδηγία.
3. Ο ΕΕΠΔ μετέσχε σε άτυπη διαβούλευση πριν από την έκδοση του προτεινόμενου κανονισμού. Ο ΕΕΠΔ επισημαίνει ότι αρκετά από τα σχόλιά του ελήφθησαν υπόψη στη πρόταση.
4. Ο ΕΕΠΔ εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι ζητείται η γνώμη του από την Επιτροπή και το Συμβούλιο και συνιστά να περιληφθεί αναφορά σχετική με την παρούσα γνωμοδότηση στο προοίμιο των υπό έγκριση νομικών μέσων.

⁽¹⁾ ΕΕ L 281 της 23.11.1995, σ. 31.

⁽²⁾ ΕΕ L 8 της 12.1.2001, σ. 1.

⁽³⁾ Γνωμοδοτήσεις του ΕΕΠΔ, της 10ης Φεβρουαρίου 2012 επί της νομοθετικής δέσμης σχετικά με την αναθεώρηση της τραπεζικής νομοθεσίας, τους οργανισμούς αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας, τις αγορές χρηματοπιστωτικών μέσων (MIFID/MIFIR) και την κατάχρηση αγοράς.

⁽⁴⁾ COM(2011) 453.

⁽⁵⁾ COM(2011) 452.

1.2. Στόχοι και πεδίο εφαρμογής των προτάσεων

5. Η προτεινόμενη νομοθεσία περιλαμβάνει δύο νομικά μέσα: μια οδηγία σχετικά με την πρόσβαση στη δραστηριότητα πιστωτικών ιδρυμάτων και την προληπτική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων και έναν κανονισμό σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων. Οι στόχοι πολιτικής της προτεινόμενης αναθεώρησης συνοψίζονται στη διασφάλιση της ομαλής λειτουργίας του τραπεζικού τομέα και στην ανάκτηση της εμπιστοσύνης των φορέων και του κοινού. Τα προτεινόμενα μέσα θα αντικαταστήσουν την οδηγία 2006/48/EK και την οδηγία 2006/49/EK, οι οποίες εν συνεχεία θα ανακληθούν.
6. Τα κύρια νέα στοιχεία της προτεινόμενης οδηγίας είναι διατάξεις περί επιβολής κυρώσεων, διατάξεις σχετικά με την αποτελεσματική εταιρική διακυβέρνηση και διατάξεις για την αποτροπή της υπέρμετρης στήριξης σε εξωτερικές αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας. Ειδικότερα, η προτεινόμενη οδηγία στοχεύει στη θέσπιση αποτελεσματικού και αναλογικού καθεστώτος επιβολής κυρώσεων, στον προσδιορισμό κατάλληλου προσωπικού πεδίου εφαρμογής των διοικητικών κυρώσεων, στη δημοσιοποίηση των επιβληθεισών κυρώσεων και στη δημιουργία μηχανισμών που θα ενθαρρύνουν την καταγγελία παραβάσεων. Επιπλέον, στοχεύει στην ενίσχυση του νομοθετικού πλαισίου περί εταιρικής διακυβέρνησης και στον περιορισμό της υπέρμετρης στήριξης σε εξωτερικές αξιολογήσεις πιστοληπτικής ικανότητας ⁽⁶⁾.
7. Ο προτεινόμενος κανονισμός συμπληρώνει την προτεινόμενη οδηγία καθιερώνοντας ομοιόμορφες και άμεσα εφαρμόσιμες απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και επιχειρήσεις επενδύσεων. Όπως αναφέρεται στην αιτιολογική έκθεση, ο γενικός στόχος της πρωτοβουλίας είναι να διασφαλίσει την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της ρύθμισης του κεφαλαίου των ιδρυμάτων στην ΕΕ και να περιορίσει τις αρνητικές επιπτώσεις του στο χρηματοπιστωτικό σύστημα ⁽⁷⁾.

1.3. Στόχος της γνωμοδότησης του ΕΕΠΔ

8. Ενώ οι περισσότερες διατάξεις των προτεινόμενων νομικών μέσων αφορούν την άσκηση των δραστηριοτήτων των πιστωτικών ιδρυμάτων, η εκπόνηση και η εφαρμογή του νομικού πλαισίου ενδέχεται σε ορισμένες περιπτώσεις να θίγει ατομικά δικαιώματα προσώπων των οποίων τα προσωπικά δεδομένα τελούν υπό επεξεργασία.
9. Ορισμένες διατάξεις της προτεινόμενης οδηγίας επιτρέπουν την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των αρχών των κρατών μελών και, ενδεχομένως, τρίτων χωρών ⁽⁸⁾. Οι πληροφορίες αυτές ενδέχεται να αφορούν φυσικά πρόσωπα, όπως τα μέλη της διοίκησης των πιστωτικών ιδρυμάτων, οι υπάλληλοι και οι μέτοχοί τους. Επιπλέον, δυνάμει της προτεινόμενης οδηγίας, οι αρμόδιες αρχές έχουν τη δυνατότητα να επιβάλλουν κυρώσεις απευθείας σε πρόσωπα και υποχρεούνται να δημοσιοποιούν τις επιβληθείσες κυρώσεις, καθώς και την ταυτότητα των φυσικών προσώπων που φέρουν ευθύνη ⁽⁹⁾. Για να διευκολύνεται ο εντοπισμός των παραβάσεων, η πρόταση προβλέπει την υποχρέωση των αρμόδιων αρχών να θεσπίζουν αποτελεσματικούς μηχανισμούς για την ενθάρρυνση των καταγγελιών για παραβάσεις ⁽¹⁰⁾. Επιπλέον, ο προτεινόμενος κανονισμός υποχρεώνει τα πιστωτικά ιδρύματα και τις επιχειρήσεις επενδύσεων να δημοσιοποιούν πληροφορίες σχετικά με τις πολιτικές αποδοχών που εφαρμόζουν, μεταξύ άλλων και για τα καταβαλλόμενα ποσά ανά κατηγορία προσωπικού και ανά μισθολογικό κλιμάκιο ⁽¹¹⁾. Όλες αυτές οι διατάξεις ενδέχεται να έχουν επιπτώσεις ως προς την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα για τα εκάστοτε φυσικά πρόσωπα.
10. Υπό το πρίσμα των ανωτέρω παρατηρήσεων, η παρούσα γνωμοδότηση εστιάζει στις ακόλουθες πτυχές της δέσμης μέτρων που αφορούν την ιδιωτική ζωή και την προστασία δεδομένων: 1) ισχύς της νομοθεσίας περί προστασίας δεδομένων, 2) διαβιβάσεις δεδομένων σε τρίτες χώρες, 3) επαγγελματικό απόρρητο και χρήση εμπιστευτικών πληροφοριών, 4) υποχρεωτική δημοσιοποίηση των κυρώσεων, 5) μηχανισμοί για την καταγγελία παραβάσεων, 6) απαιτήσεις περί δημοσιοποίησης των πολιτικών σχετικά με τις αποδοχές.

2. ΑΝΑΛΥΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

2.1. Ισχύς της νομοθεσίας περί προστασίας δεδομένων

11. Η αιτιολογική σκέψη 74 της προτεινόμενης οδηγίας μνημονεύει την πλήρη ισχύ της νομοθεσίας περί προστασίας δεδομένων. Εντούτοις, μνεία της ισχύουσας νομοθεσίας περί προστασίας δεδομένων πρέπει να περιληφθεί και σε άρθρο του ουσιαστικού μέρους των προτάσεων. Χρήσιμο παράδειγμα παρόμοιας ουσιαστικής διάταξης αποτελεί το άρθρο 22 της πρότασης κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του

⁽⁶⁾ Αιτιολογική έκθεση της προτεινόμενης οδηγίας, σ. 2-3.

⁽⁷⁾ Αιτιολογική έκθεση του προτεινόμενου κανονισμού, σ. 2-3.

⁽⁸⁾ Βλ. ιδίως άρθρα 24, 48 και 51 της προτεινόμενης οδηγίας.

⁽⁹⁾ Άρθρο 65 παράγραφος 2 και άρθρο 68 της προτεινόμενης οδηγίας.

⁽¹⁰⁾ Άρθρο 70 της προτεινόμενης οδηγίας.

⁽¹¹⁾ Άρθρο 435 του προτεινόμενου κανονισμού.

Συμβουλίου για τις πράξεις προσώπων που κατέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες και τις πράξεις χειραγώγησης της αγοράς ⁽¹²⁾, το οποίο προβλέπει ρητά ότι η οδηγία 95/46/EK και ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 45/2001 εφαρμόζονται εν γένει σε ό,τι αφορά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο της πρότασης.

12. Η σχετική επισήμανση έχει ιδιαίτερη σημασία, π.χ. σε σχέση με διάφορες διατάξεις που ρυθμίζουν τις ανταλλαγές πληροφοριών προσωπικού χαρακτήρα. Παρά τον νομότυπο χαρακτήρα των συγκεκριμένων διατάξεων, η εφαρμογή τους πρέπει να συνάδει με τη νομοθεσία περί προστασίας δεδομένων. Πρέπει να αποτραπεί ιδίως ο κίνδυνος της ερμηνείας των εν λόγω διατάξεων ως παρεχουσών εν λευκώ εξουσιοδότηση για την ανταλλαγή κάθε είδους δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Η τυχόν μνεία της νομοθεσίας περί προστασίας δεδομένων σε ουσιαστική διάταξη των προτεινόμενων μέσων θα περιόριζε σημαντικά έναν τέτοιο κίνδυνο.
13. Ως εκ τούτου, ο ΕΕΠΔ προτείνει να περιληφθεί παρόμοια ουσιαστική διάταξη, όπως το άρθρο 22 της πρότασης κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τις πράξεις προσώπων που κατέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες και τις πράξεις χειραγώγησης της αγοράς ⁽¹³⁾, σύμφωνα με τις συστάσεις που διατύπωσε επί της συγκεκριμένης πρότασης ⁽¹⁴⁾, δηλαδή, να τονιστεί η ισχύς της υφιστάμενης νομοθεσίας περί προστασίας δεδομένων και να αποσαφηνιστεί η αναφορά στην οδηγία 95/46/EK μέσω της διευκρίνισης ότι οι διατάξεις θα εφαρμόζονται σύμφωνα με τους αντίστοιχους εθνικούς κανόνες για τη μεταφορά της οδηγίας 95/46/EK.

2.2. Διαβιβάσεις σε τρίτες χώρες

14. Το άρθρο 48 της προτεινόμενης οδηγίας προβλέπει ότι η Επιτροπή μπορεί να υποβάλει προτάσεις στο Συμβούλιο για τη διαπραγμάτευση συμφωνιών με τρίτες χώρες, με σκοπό να διασφαλίζεται, μεταξύ άλλων, ότι οι αρμόδιες αρχές τρίτων χωρών θα μπορούν να συγκεντρώνουν τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για την εποπτεία μητρικών επιχειρήσεων που εδρεύουν στο έδαφός τους και διατηρούν θυγατρική σε ένα ή περισσότερα κράτη μέλη.
15. Στον βαθμό που οι εν λόγω πληροφορίες περιέχουν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, η οδηγία 95/46/EK και ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 45/2001 εφαρμόζονται πλήρως σε ό,τι αφορά τις διαβιβάσεις δεδομένων σε τρίτες χώρες. Ο ΕΕΠΔ συνιστά να αποσαφηνίζεται στο άρθρο 48 ότι, σε τέτοιες περιπτώσεις, οι εν λόγω συμφωνίες πρέπει να συμμορφώνονται προς τους όρους διαβίβασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε τρίτες χώρες, οι οποίοι καθορίζονται στο κεφάλαιο IV της οδηγίας 95/46/EK και στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 45/2001. Η ίδια ρήτρα πρέπει να περιληφθεί και στο άρθρο 56 σχετικά με τη συνεργασία με τρίτες χώρες στο πλαίσιο συμφωνιών που συνάπτονται από κράτη μέλη και την ΕΑΤ.
16. Επιπλέον, και υπό το πρίσμα των κινδύνων που εγκυμονούν τέτοιες διαβιβάσεις, ο ΕΕΠΔ συνιστά την πρόβλεψη ειδικών εγγυήσεων, όπως εκείνες του άρθρου 23 της πρότασης κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τις πράξεις προσώπων που κατέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες και τις πράξεις χειραγώγησης της αγοράς. Μέσω της γνωμοδότησής του επί της συγκεκριμένης πρότασης, ο ΕΕΠΔ εκφράζει την ικανοποίησή του για τη πρόβλεψη μιας τέτοιας διάταξης, η οποία περιέχει τις κατάλληλες εγγυήσεις, όπως η κατά περίπτωση αξιολόγηση, η διασφάλιση της αναγκαιότητας της διαβίβασης και η ύπαρξη επαρκούς προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στην τρίτη χώρα που λαμβάνει τα δεδομένα.

2.3. Επαγγελματικό απόρρητο και χρήση εμπιστευτικών πληροφοριών

17. Το άρθρο 54 της προτεινόμενης οδηγίας αναφέρει ότι τα μέλη του προσωπικού των αρμοδίων αρχών υποχρεούνται στην τήρηση του επαγγελματικού απόρρητου. Το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 54 δεν επιτρέπει τη δημοσιοποίηση εμπιστευτικών πληροφοριών «παρά μόνο με συνοπτική ή συγκεντρωτική μορφή, ώστε να μην προκύπτει η ταυτότητα του συγκεκριμένου πιστωτικού ιδρύματος [...]». Από τη συγκεκριμένη διατύπωση δεν καθίσταται σαφές εάν η απαγόρευση αφορά και τη δημοσιοποίηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.
18. Ο ΕΕΠΔ συνιστά την επέκταση της απαγόρευσης δημοσιοποίησης εμπιστευτικών πληροφοριών που προβλέπεται από το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 54 παράγραφος 1 και στα φυσικά πρόσωπα (δηλαδή να μην αφορά μόνο «συγκεκριμένα πιστωτικά ιδρύματα»). Με άλλα λόγια, προτείνεται αναδιατύπωση της διάταξης με σκοπό να μην επιτρέπεται η δημοσιοποίηση εμπιστευτικών πληροφοριών «παρά μόνο με συνοπτική ή συγκεντρωτική μορφή, ώστε να μην προκύπτει η ταυτότητα του συγκεκριμένου πιστωτικού ιδρύματος ή φυσικού προσώπου» (έμφαση δική μας).

⁽¹²⁾ Πρόταση της Επιτροπής για κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τις πράξεις προσώπων που κατέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες και τις πράξεις χειραγώγησης της αγοράς (κατάχρηση αγοράς), COM(2011) 651.

⁽¹³⁾ Βλέπε υποσημείωση 12.

⁽¹⁴⁾ Βλ. γνωμοδότηση, της 10ης Φεβρουαρίου 2012, επί των προτάσεων της Επιτροπής για κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τις πράξεις προσώπων που κατέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες και τις πράξεις χειραγώγησης της αγοράς [COM(2011) 651] και για οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις ποινικές κυρώσεις για καταχρήσεις εμπιστευτικών πληροφοριών και για χειραγώγηση αγοράς [COM(2011) 654].

2.4. Διατάξεις σχετικά με τη δημοσιοποίηση κυρώσεων

2.4.1. Υποχρεωτική δημοσιοποίηση κυρώσεων

19. Ένας από τους κύριους στόχους της προτεινόμενης δέσμης μέτρων είναι η ενίσχυση και η εναρμόνιση των διατάξεων του οικείου νομικού πλαισίου των κρατών μελών που αφορούν διοικητικές κυρώσεις και μέτρα. Η προτεινόμενη οδηγία προβλέπει τη δυνατότητα των αρμοδίων αρχών να επιβάλλουν κυρώσεις όχι μόνο στα πιστωτικά ιδρύματα αλλά και στα φυσικά πρόσωπα που φέρουν ευθύνη για την παράβαση ⁽¹⁵⁾. Το άρθρο 68 υποχρεώνει τα κράτη μέλη να διασφαλίζουν ότι οι αρμόδιες αρχές δημοσιοποιούν χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση οποιαδήποτε κύρωση ή οποιοδήποτε μέτρο επιβάλλεται λόγω παράβασης των διατάξεων του προτεινόμενου κανονισμού ή των εθνικών διατάξεων που έχουν θεσπιστεί για την υλοποίηση της παρούσας οδηγίας, περιλαμβανομένων στοιχείων που αφορούν το είδος και τη φύση της παράβασης και την ταυτότητα των υπεύθυνων προσώπων.
20. Η δημοσιοποίηση των κυρώσεων θα συνέβαλλε στην αποτροπή των παραβάσεων, καθώς οι πραγματικοί ή δυνητικοί δράστες θα αποθαρρύνονταν από τη διάπραξη αδικημάτων προκειμένου να μη ζημιωθεί σημαντικά η φήμη τους. Η δημοσιοποίηση θα ενίσχυε επίσης τη διαφάνεια, καθώς οι φορείς της αγοράς θα ενημερώνονταν σχετικά με την εκάστοτε τελεσθείσα παράβαση από συγκεκριμένο, κάθε φορά, πρόσωπο ⁽¹⁶⁾. Η υποχρέωση αυτή μετριάζεται μόνο σε περιπτώσεις όπου η δημοσιοποίηση θα προκαλούσε δυσανάλογη ζημία στα εμπλεκόμενα μέρη. Σε ανάλογες περιπτώσεις, οι αρμόδιοι φορείς δημοσιοποιούν τις κυρώσεις επί τη βάσει της ανωνυμίας.
21. Ο ΕΕΠΔ δεν θεωρεί πειστική την άποψη ότι η υποχρεωτική δημοσιοποίηση των κυρώσεων, όπως διατυπώνεται στην υφιστάμενη διάταξη, πληροί τις απαιτήσεις της νομοθεσίας περί προστασίας δεδομένων, όπως αυτές έχουν αποσαφηνιστεί από το Δικαστήριο στην απόφαση *Schecke* ⁽¹⁷⁾. Ο ΕΕΠΔ φρονεί ότι ο σκοπός, η αναγκαιότητα και η αναλογικότητα του μέτρου δεν τεκμηριώνονται επαρκώς και ότι θα έπρεπε, σε κάθε περίπτωση, να έχουν προβλεφθεί οι κατάλληλες εγγυήσεις για την προστασία των ατομικών δικαιωμάτων των θιγόμενων προσώπων.

2.4.2. Αναγκαιότητα και αναλογικότητα της δημοσιοποίησης

22. Στην απόφαση *Schecke*, το Δικαστήριο ακύρωσε τις διατάξεις ενός κανονισμού του Συμβουλίου και ενός κανονισμού της Επιτροπής που προέβλεπαν την υποχρεωτική δημοσιοποίηση πληροφοριών για δικαιούχους γεωργικών κονδυλίων, μεταξύ των οποίων η ταυτότητα των δικαιούχων και τα χορηγούμενα ποσά. Το Δικαστήριο απεφάνθη ότι η εν λόγω δημοσιοποίηση συνιστούσε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα κατά την έννοια του άρθρου 8 παράγραφος 2 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ο «Χάρτης») και, ως εκ τούτου, παραβίαση των δικαιωμάτων που κατοχυρώνονται με τα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη.
23. Μετά την επισημάνση ότι «οι αποκλίσεις και οι περιορισμοί της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα δεν πρέπει να υπερβαίνουν τα όρια του απολύτως αναγκαίου», το Δικαστήριο αναλύει τον σκοπό της δημοσιοποίησης και την αναλογικότητά της. Καταλήγει δε στο συμπέρασμα ότι, στη συγκεκριμένη υπόθεση, ουδόλως προέκυψε ότι, κατά τη θέσπιση της σχετικής νομοθεσίας, το Συμβούλιο και η Επιτροπή εξέτασαν λεπτομερείς κανόνες για τη δημοσιοποίηση πληροφοριών οι οποίοι θα ήταν συμβατοί με τον σκοπό τέτοιας δημοσιοποίησης, θίγοντες ταυτοχρόνως σε μικρότερο βαθμό τους εν λόγω δικαιούχους.
24. Το άρθρο 68 της προτεινόμενης οδηγίας φαίνεται να πάσχει από τις ίδιες αδυναμίες που επισημαίνει το Δικαστήριο στην απόφαση *Schecke*. Υπενθυμίζεται ότι, κατά την αξιολόγηση της συμμόρφωσης μιας διάταξης που προβλέπει τη δημοσιοποίηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προς τις απαιτήσεις περί προστασίας δεδομένων, είναι ιδιαίτερα σημαντική η ύπαρξη ενός σαφούς και επαρκώς καθορισμένου σκοπού τον οποίο εξυπηρετεί η προτεινόμενη δημοσιοποίηση. Μόνο αν υφίσταται τέτοιος σκοπός, μπορεί να αξιολογηθεί πραγματικά η αναγκαιότητα και η αναλογικότητα της δημοσιοποίησης των σχετικών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ⁽¹⁸⁾.
25. Αφού μελέτησε την πρόταση και τα συνοδευτικά έγγραφα (έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων), ο ΕΕΠΔ μόρφωσε την άποψη ότι ο σκοπός και, ως εκ τούτου, η αναγκαιότητα του εν λόγω μέτρου δεν αποδεικνύονται πέραν πάσης αμφιβολίας. Ενώ οι αιτιολογικές σκέψεις δεν θίγουν καν τα συγκεκριμένα ζητήματα, η έκθεση της εκτίμησης επιπτώσεων περιορίζεται να επισημάνει ότι η «δημοσιοποίηση των κυρώσεων αποτελεί σημαντικό στοιχείο το οποίο διασφαλίζει ότι οι κυρώσεις έχουν αποτρεπτικό αποτέλεσμα για τους αποδέκτες τους και είναι απαραίτητη προκειμένου να διασφαλίζεται ότι οι κυρώσεις έχουν αποτρεπτικό αποτέλεσμα όσον αφορά

⁽¹⁵⁾ Το προσωπικό πεδίο εφαρμογής των κυρώσεων αποσαφηνίζεται στο άρθρο 65 της προτεινόμενης οδηγίας, το οποίο ορίζει ότι τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι, όπου ισχύουν υποχρεώσεις των ιδρυμάτων, χρηματοδοτικών εταιρειών συμμετοχών, εταιρειών χρηματοπιστωτικών συμμετοχών και εταιρειών συμμετοχής μεικτών δραστηριοτήτων, σε περίπτωση παράβασης θα επιβάλλονται κυρώσεις στα μέλη του διοικητικού οργάνου και σε οποιαδήποτε άλλα φυσικά πρόσωπα φέρουν ευθύνη για την παράβαση βάσει της εθνικής νομοθεσίας.

⁽¹⁶⁾ Βλ. έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων, σ. 42 επ.

⁽¹⁷⁾ Συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-92/09 και C-93/09, *Schecke*, παράγραφοι 56-64.

⁽¹⁸⁾ Βλ. επίσης γνωμοδότηση του ΕΕΠΔ, της 15ης Απριλίου 2011, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον ετήσιο προϋπολογισμό της Ένωσης (ΕΕ C 215 της 21.7.2011, σ. 13).

το ευρύ κοινό». Ωστόσο, η έκθεση δεν εξετάζει το ενδεχόμενο διασφάλισης του ίδιου αποτρεπτικού αποτελέσματος με τη χρήση λιγότερο παρεμβατικών μεθόδων, οι οποίες δεν θα συνεπάγονται παραβιάσεις των δικαιωμάτων των φυσικών προσώπων όσον αφορά την ιδιωτική τους ζωή. Δεν εξηγεί, ειδικότερα, γιατί δεν θα επαρκούσαν χρηματικά πρόστιμα ή άλλα είδη κυρώσεων, τα οποία δεν έχουν αντίκτυπο στην ιδιωτική ζωή.

26. Επιπλέον, η έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων δεν φαίνεται να λαμβάνει αρκούντως υπόψη λιγότερο παρεμβατικές μεθόδους δημοσιοποίησης των πληροφοριών, όπως ο περιορισμός των δημοσιοποιούμενων στοιχείων στην ταυτότητα των πιστωτικών ιδρυμάτων ή ακόμη και να εξετάζει την ανάγκη δημοσιοποίησης κατά περίπτωση. Η τελευταία αυτή επιλογή θα αποτελούσε εκ πρώτης όψεως μια περισσότερο αναλογική λύση, ιδίως εάν αναλογιστεί κανείς ότι η ίδια η δημοσιοποίηση αποτελεί ένα είδος κύρωσης δυνάμει του άρθρου 67 παράγραφος 2 στοιχείο α) και ότι το άρθρο 69 προβλέπει ότι, κατά τον καθορισμό της εφαρμογής των κυρώσεων, οι αρμόδιες αρχές λαμβάνουν υπόψη τις σχετικές συνθήκες (δηλαδή προβαίνουν σε κατά περίπτωση αξιολόγηση), στις οποίες περιλαμβάνονται η βαρύτητα της παράβασης, ο βαθμός προσωπικής ευθύνης, τυχόν ιστορικό προηγούμενων παραβάσεων, ζημιές τρίτων κλπ. Η υποχρεωτική δημοσιοποίηση των κυρώσεων για κάθε περίπτωση δυνάμει του άρθρου 68 δεν συνάδει με το καθεστώς των κυρώσεων που θεσπίζουν τα άρθρα 67 και 69.
27. Η έκθεση εκτίμησης επιπτώσεων αφιερώνει μερικές μόλις παραγράφους προκειμένου να εξηγήσει τους λόγους για τους οποίους η κατά περίπτωση δημοσιοποίηση δεν αποτελεί ικανοποιητική επιλογή. Αναφέρει ότι, εάν εναπόκειται στις αρμόδιες αρχές να αποφασίζουν εάν «ενδείκνυται η δημοσιοποίηση», η άσκηση της σχετικής διακριτικής ευχέρειας θα περιόριζε το αποτρεπτικό αποτέλεσμα της δημοσιοποίησης⁽¹⁹⁾. Ωστόσο, κατά την άποψη του ΕΕΠΑ, είναι αυτή ακριβώς η πτυχή — δηλαδή η δυνατότητα αξιολόγησης της κάθε περίπτωσης υπό το πρίσμα των ειδικών περιστάσεων που την περιβάλλουν — που καθιστά τη συγκεκριμένη λύση περισσότερο αναλογική και, ως εκ τούτου, προτιμότερη επιλογή σε σύγκριση με την υποχρεωτική δημοσιοποίηση για το σύνολο των περιπτώσεων. Η ευχέρεια αυτή θα έδινε π.χ. τη δυνατότητα στην αρμόδια αρχή να αποφεύγει τη δημοσιοποίηση σε περιπτώσεις λιγότερο σοβαρών παραβάσεων ή όταν η παράβαση δεν έχει προκαλέσει σημαντική ζημία, όταν το εμπλεκόμενο μέρος έχει επιδείξει διάθεση συνεργασίας κλπ.

2.4.3. Η ανάγκη για κατάλληλες εγγυήσεις

28. Η προτεινόμενη οδηγία έπρεπε να έχει προβλέψει κατάλληλες εγγυήσεις προκειμένου να διασφαλίζει την ενδεδειγμένη ισορροπία μεταξύ των διακυβευόμενων συμφερόντων. Πρώτον, απαιτείται η θέσπιση εγγυήσεων που θα διασφαλίζουν αφενός το δικαίωμα των κατηγουμένων προσώπων να προσφεύγουν δικαστικώς κατά της απόφασης και, αφετέρου, το τεκμήριο της αθωότητας. Ειδική μνεία στα θέματα αυτά θα έπρεπε να περιληφθεί στο κείμενο του άρθρου 68, ώστε να υποχρεώνονται οι αρμόδιες αρχές να λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα είτε πρόκειται για δικαστικώς ελέγξιμη απόφαση είτε για απόφαση που έχει ακυρωθεί από το αρμόδιο δικαστήριο⁽²⁰⁾.
29. Δεύτερον, η προτεινόμενη οδηγία πρέπει να διασφαλίζει ότι τα δικαιώματα των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα γίνονται σεβαστά με προορατικό τρόπο. Ο ΕΕΠΑ εκτιμά το γεγονός ότι η τελική έκδοση της πρότασης προβλέπει τη δυνατότητα να αποκλείεται η δημοσιοποίηση σε περιπτώσεις που θα προκαλούσε δυσανάλογη ζημία. Ωστόσο, μια προορατική προσέγγιση συνεπάγεται ότι τα πρόσωπα στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα ενημερώνονται εκ των προτέρων ότι η απόφαση μέσω της οποίας επιβάλλονται εις βάρος τους κυρώσεις πρόκειται να δημοσιοποιηθεί, καθώς και ότι τους αναγνωρίζεται δικαίωμα αντίταξης δυνάμει του άρθρου 14 της οδηγίας 95/46/EK για επιτακτικούς και νόμιμους λόγους⁽²¹⁾.
30. Τρίτον, ενώ η προτεινόμενη οδηγία δεν προσδιορίζει το μέσο στο οποίο πρέπει να δημοσιεύεται η πληροφορία, στην πράξη μπορεί κανείς να φανταστεί ότι στα περισσότερα κράτη μέλη η δημοσιοποίηση θα γίνεται μέσω του Διαδικτύου. Οι δημοσιεύσεις στο Διαδίκτυο εγείρουν ειδικά ζητήματα και ενέχουν ειδικούς κινδύνους, ιδίως σε ό,τι αφορά την ανάγκη διασφάλισης της επιγραμματικής διατήρησης των πληροφοριών μόνο για το διάστημα που αυτό κρίνεται απαραίτητο, καθώς και της αποτροπής κάθε ενδεχομένου παραποίησης ή τροποποίησης των δεδομένων. Η χρήση εξωτερικών μηχανών αναζήτησης ενέχει επίσης τον κίνδυνο απόσπασης των πληροφοριών από τα συμφραζόμενά τους και διακίνησής τους στο Διαδίκτυο ή εκτός αυτού με τρόπους που δεν μπορούν εύκολα να ελεγχθούν⁽²²⁾.

⁽¹⁹⁾ Βλ. σ. 44-45.

⁽²⁰⁾ Για παράδειγμα, οι αρμόδιες αρχές θα μπορούσαν να εφαρμόσουν τα ακόλουθα μέτρα: καθυστέρηση της δημοσιοποίησης έως την απόρριψη της προσφυγής ή, όπως προτείνεται στην έκθεση της εκτίμησης επιπτώσεων, σαφής διευκρίνιση περί της δυνατότητας προσβολής της απόφασης και περί του τεκμηρίου αθωότητας του ενδιαφερομένου μέχρι της εκδόσεως τελεσίδικης εις βάρος του απόφασης, δημοσίευση διορθωτικού σε περίπτωση ακύρωσης της απόφασης από δικαστήριο.

⁽²¹⁾ Βλ. γνώμη του ΕΕΠΑ, της 10ης Απριλίου 2007, όσον αφορά τη χρηματοδότηση της κοινής γεωργικής πολιτικής (EE C 134 της 16.6.2007, σ. 1).

⁽²²⁾ Σχετικά με το ζήτημα αυτό, βλ. έγγραφο της ιταλικής Αρχής Προστασίας Δεδομένων με τίτλο «Personal Data As Also Contained in Records and Documents by Public Administrative Bodies: Guidelines for Their Processing by Public Bodies in Connection with Web-Based Communication and Dissemination» (Παράλληλη διατήρηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε αρχεία και έγγραφα δημόσιων διοικητικών φορέων: Κατευθυντήριες γραμμές για την επεξεργασία τους από δημόσιους φορείς όσον αφορά την κοινοποίηση και διάδοσή τους μέσω εφαρμογών του Διαδικτύου), το οποίο διατίθεται μέσω του δικτυακού τόπου της ιταλικής Αρχής Προστασίας Δεδομένων, <http://www.garanteprivacy.it/garante/doc.jsp?ID=1803707>

31. Ενόψει των ανωτέρω, είναι απαραίτητο να υποχρεώνονται τα κράτη μέλη να διασφαλίζουν ότι τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των ενδιαφερόμενων προσώπων διατηρούνται επί γραμμής μόνο για εύλογο χρονικό διάστημα, ενώ στη συνέχεια διαγράφονται συστηματικά ⁽²³⁾. Επιπλέον, τα κράτη μέλη πρέπει να υποχρεούνται να διασφαλίζουν την ύπαρξη των απαραίτητων μέτρων ασφάλειας και εγγυήσεων, ιδίως για την προστασία από τους κινδύνους που σχετίζονται με τη χρήση εξωτερικών μηχανών αναζήτησης ⁽²⁴⁾.

2.4.4. Συμπεράσματα σχετικά με τη δημοσιοποίηση

32. Ο ΕΕΠΔ φρονεί ότι η διάταξη περί της υποχρεωτικής δημοσιοποίησης των κυρώσεων δεν συμμορφώνεται — υπό την παρούσα διατύπωσή της — προς το θεμελιώδες δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή και στην προστασία των δεδομένων. Ο νομοθέτης οφείλει να αξιολογήσει προσεκτικά την αναγκαιότητα του προτεινόμενου συστήματος και να διαπιστώσει εάν η υποχρέωση δημοσιοποίησης υπερβαίνει το απολύτως αναγκαίο για την επίτευξη του επιδιωκόμενου δημόσιου συμφέροντος και εάν υπάρχουν λιγότερο περιοριστικά μέτρα που θα μπορούσαν να επιτύχουν τον ίδιο στόχο. Αναλόγως του αποτελέσματος αυτής της δοκιμής με γνώμονα την αρχή αναλογικότητας, η υποχρέωση δημοσιοποίησης πρέπει σε κάθε περίπτωση να υποστηρίζεται από κατάλληλες εγγυήσεις ώστε να διασφαλίζεται ο σεβασμός του τεκμηρίου της αθωότητας, το δικαίωμα αντίταξης των ενδιαφερομένων, η ασφάλεια/ακρίβεια των δεδομένων και η διαγραφή τους μετά από εύλογο χρονικό διάστημα.

2.5. Καταγγελίες παραβάσεων

33. Το άρθρο 70 της προτεινόμενης οδηγίας διαλαμβάνει περί των μηχανισμών για τις καταγγελίες παραβάσεων, οι οποίοι είναι γνωστοί και ως συστήματα καταγγελίας δυσλειτουργιών. Ενώ ενδέχεται να λειτουργούν ως αποτελεσματικό εργαλείο συμμόρφωσης, η εφαρμογή των συστημάτων αυτών εγείρει σημαντικά ζητήματα από πλευράς προστασίας δεδομένων ⁽²⁵⁾. Ο ΕΕΠΔ εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι η πρόταση περιλαμβάνει συγκεκριμένες εγγυήσεις σχετικά με την προστασία προσώπων που καταγγέλλουν πιθανές παραβάσεις, οι οποίες πάντως χρήζουν περαιτέρω εξειδίκευσης σε εθνικό επίπεδο, καθώς και την εν γένει προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Ο ΕΕΠΔ έχει επίγνωση του γεγονότος ότι η προτεινόμενη οδηγία καθορίζει απλώς τα κύρια στοιχεία του συστήματος που πρέπει να εφαρμοστεί από τα κράτη μέλη. Εξάλλου, επιθυμεί να επιστήσει την προσοχή στα ακόλουθα συμπληρωματικά σημεία.
34. Ο ΕΕΠΔ επισημαίνει, όπως και στο πλαίσιο άλλων γνωμοδοτήσεων ⁽²⁶⁾, ότι χρήζει ειδικής αναφοράς η ανάγκη τήρησης της εμπιστευτικότητας όσον αφορά την ταυτότητα των καταγγελλόντων δυσλειτουργίες και των πληροφοριοδοτών. Ο ΕΕΠΔ τονίζει ότι η θέση των καταγγελλόντων δυσλειτουργίες είναι ευαίσθητη. Τα πρόσωπα που παρέχουν τέτοιου είδους πληροφορίες πρέπει να λαμβάνουν εγγυήσεις ότι η επεξεργασία των στοιχείων της ταυτότητάς τους γίνεται με όρους εμπιστευτικότητας, ιδίως έναντι του προσώπου εις βάρος του οποίου καταγγέλλεται η εικαζόμενη παράβαση ⁽²⁷⁾. Η εμπιστευτικότητα της ταυτότητας των καταγγελλόντων δυσλειτουργίες πρέπει να διασφαλίζεται σε όλα τα στάδια της διαδικασίας, στον βαθμό που αυτό δεν αντιβαίνει σε εθνικούς κανόνες περί δικαστικών διαδικασιών. Ειδικότερα, η ταυτότητα του καταγγέλλοντος ενδέχεται να πρέπει να αποκαλυφθεί στο πλαίσιο περαιτέρω έρευνας ή επακόλουθων δικαστικών διαδικασιών που κινούνται ως αποτέλεσμα της διερεύνησης της υπόθεσης (μεταξύ άλλων, εφόσον έχει αποδειχθεί ότι ο καταγγέλλων έχει κακόβουλα προβεί σε ψευδείς δηλώσεις) ⁽²⁸⁾. Ενόψει των ανωτέρω, ο ΕΕΠΔ συνιστά να προστεθεί στο στοιχείο β) του άρθρου 70 η ακόλουθη πρόβλεψη: «η εμπιστευτικότητα της

⁽²³⁾ Οι εν λόγω προβληματισμοί συνδέονται επίσης με το γενικότερο δικαίωμα των φυσικών προσώπων «να λησμονηθούν», του οποίου η κατοχύρωση υπό το νέο νομοθετικό πλαίσιο για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα τελεί υπό συζήτηση.

⁽²⁴⁾ Τα εν λόγω μέτρα και εγγυήσεις θα μπορούσαν π.χ. να προβλέπουν την αποτροπή της καταχώρισης σε ευρετήρια από εξωτερικές μηχανές αναζήτησης.

⁽²⁵⁾ Η ομάδα εργασίας του άρθρου 29 δημοσίευσε το 2006 γνώμη σχετικά με τα εν λόγω ζητήματα, η οποία πραγματεύεται τις πτυχές του φαινομένου από τη σκοπιά της προστασίας δεδομένων: Γνώμη 1/2006 σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων της ΕΕ οι οποίοι διέπουν την προστασία των δεδομένων όσον αφορά τις εσωτερικές διαδικασίες καταγγελίας δυσλειτουργιών στους τομείς της λογιστικής, των εσωτερικών λογιστικών ελέγχων, των ελέγχων λογαριασμών, της καταπολέμησης της δωροδοκίας και του τραπεζικού και οικονομικού εγκλήματος (Γνώμη της ομάδας εργασίας για την καταγγελία δυσλειτουργιών). Η γνώμη αυτή διατίθεται μέσω της ιστοσελίδας της ομάδας εργασίας του άρθρου 29: http://ec.europa.eu/justice/policies/privacy/workinggroup/index_en.htm

⁽²⁶⁾ Βλ. π.χ. τη γνωμοδότηση του ΕΕΠΔ σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον ετήσιο προϋπολογισμό της Ένωσης, της 15ης Απριλίου 2011 (ΕΕ C 215 της 21.7.2011, σ. 13) και τη γνωμοδότηση σχετικά με τις έρευνες που πραγματοποιούνται από την OLAF, της 1ης Ιουνίου 2011 (ΕΕ C 279 της 23.9.2011, σ. 11).

⁽²⁷⁾ Η σημασία της τήρησης της εμπιστευτικότητας όσον αφορά την ταυτότητα του καταγγέλλοντος δυσλειτουργία έχει ήδη τονιστεί από τον ΕΕΠΔ σε επιστολή του προς τον Ευρωπαϊκό Διαμεσολαβητή, με ημερομηνία 30 Ιουλίου 2010, σχετικά με την υπόθεση 2010-0458, η οποία διατίθεται μέσω του δικτυακού τόπου του ΕΕΠΔ (<http://www.edps.europa.eu>). Βλ. επίσης γνωμοδοτήσεις προκαταρκτικού ελέγχου του ΕΕΠΔ, της 23ης Ιουνίου 2006 σχετικά με τις εσωτερικές έρευνες της OLAF (υπόθεση 2005-0418), και της 4ης Οκτωβρίου 2007 σχετικά με τις εξωτερικές έρευνες της OLAF (υπόθεσεις 2007-47, 2007-48, 2007-49, 2007-50, 2007-72).

⁽²⁸⁾ Βλ. γνωμοδότηση του ΕΕΠΔ σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον ετήσιο προϋπολογισμό της Ένωσης, της 15ης Απριλίου 2011, η οποία διατίθεται μέσω του δικτυακού τόπου <http://www.edps.europa.eu>

ταυτότητας των προσώπων αυτών πρέπει να διασφαλίζεται σε όλα τα στάδια της διαδικασίας, εκτός εάν η δημοσιοποίησή της απαιτείται δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας στο πλαίσιο περαιτέρω έρευνας ή επακόλουθης δικαστικής διαδικασίας».

35. Ο ΕΕΠΔ επισημαίνει περαιτέρω τη σημασία της θέσπισης κατάλληλων κανόνων που θα διασφαλίζουν τα δικαιώματα πρόσβασης των κατηγορούμενων προσώπων, τα οποία συνδέονται στενά με τα δικαιώματα υπεράσπισης ⁽²⁹⁾. Οι διαδικασίες που αφορούν τη λήψη και την παρακολούθηση των καταγγελιών, επί των οποίων διαλαμβάνει το άρθρο 70 παράγραφος 2 στοιχείο α), πρέπει να διασφαλίζουν ότι τα δικαιώματα υπεράσπισης των κατηγορούμενων προσώπων, όπως το δικαίωμα της ενημέρωσης, το δικαίωμα πρόσβασης στον φάκελο της έρευνας και το τεκμήριο της αθωότητας, γίνονται επαρκώς σεβαστά και περιορίζονται μόνο στον βαθμό που θεωρείται αναγκαίος ⁽³⁰⁾. Ως προς το ζήτημα αυτό, ο ΕΕΠΔ συνιστά να προστεθεί επίσης στην προτεινόμενη οδηγία η διάταξη του άρθρου 29 στοιχείο δ) της πρότασης της Επιτροπής για κανονισμό του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τις πράξεις προσώπων που κατέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες και τις πράξεις χειραγώγησης της αγοράς, η οποία προβλέπει ότι τα κράτη μέλη θεσπίζουν «κατάλληλες διαδικασίες για τη διασφάλιση του δικαιώματος υπεράσπισης και ακρόασης του κατηγορούμενου πριν τη λήψη μιας απόφασης που τον αφορά, καθώς και του δικαιώματος άσκησης πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου έναντι μιας απόφασης ή ενός μέτρου που τον αφορά».
36. Τέλος, όσον αφορά το στοιχείο γ) της παραγράφου 2, ο ΕΕΠΔ εκφράζει την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι η εν λόγω διάταξη προβλέπει τη διασφάλιση, από τα κράτη μέλη, της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα τόσο του κατηγορούμενου προσώπου όσο και του προσώπου που καταγγέλλει την παράβαση, σύμφωνα με τις αρχές που προβλέπονται στην οδηγία 95/46/ΕΚ. Συνιστά ωστόσο να αφαιρεθεί η φράση «τις αρχές που προβλέπονται στην», προκειμένου η παραπομπή στην οδηγία να γίνει περισσότερο κατανοητή και δεσμευτική. Όσον αφορά την ανάγκη τήρησης της νομοθεσίας περί προστασίας δεδομένων κατά την πρακτική εφαρμογή των σχετικών συστημάτων, ο ΕΕΠΔ επιθυμεί να επισημάνει ιδιαίτερα τις συστάσεις της ομάδας εργασίας του άρθρου 29 μέσω της γνώμης του 2006 σχετικά με τις καταγγελίες δυσλειτουργιών. Μεταξύ άλλων, κατά την εφαρμογή των εθνικών συστημάτων, οι εκάστοτε οι αρμόδιοι παράγοντες πρέπει να ενεργούν με γνώμονα την ανάγκη τήρησης της αρχής της αναλογικότητας μέσω του περιορισμού, στον μέγιστο δυνατό βαθμό, των κατηγοριών προσώπων που δύνανται να υποβάλλουν καταγγελίες, των κατηγοριών προσώπων που δύνανται να κατηγορηθούν και των παραβάσεων για τις οποίες δύνανται να κατηγορηθούν· την ανάγκη προώθησης των επώνυμων και εμπιστευτικών εκθέσεων έναντι των ανωνύμων· την ανάγκη να προβλέπεται η δημοσιοποίηση της ταυτότητας των καταγγελλόντων δυσλειτουργίες όταν αυτοί έχουν προβεί σε κακόβουλες δηλώσεις· την ανάγκη αυστηρής συμμόρφωσης προς τις προβλεπόμενες περιόδους διατήρησης των δεδομένων.

3. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

37. Ο ΕΕΠΔ διατυπώνει τις ακόλουθες συστάσεις:

- να εισαχθεί ουσιαστική διάταξη στις προτάσεις με την ακόλουθη διατύπωση: «Όσον αφορά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού, οι αρμόδιες αρχές εφαρμόζουν τις διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας προς εφαρμογή της οδηγίας 95/46/ΕΚ. Όσον αφορά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από την ΕΑΤ στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού, η ΕΑΤ συμμορφώνεται προς τις διατάξεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 45/2001»,
- να τροποποιηθεί το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 54 παράγραφος 1 προκειμένου να μην επιτρέπεται η δημοσιοποίηση εμπιστευτικών πληροφοριών παρά μόνο με συνοπτική ή συγκεντρωτική μορφή, «ώστε να μην προκύπτει η ταυτότητα του συγκεκριμένου πιστωτικού ιδρύματος ή φυσικού προσώπου» (έμφαση δική μας),
- να αποσαφηνιστεί στο άρθρο 48 και στο άρθρο 56 ότι οι συμφωνίες με τρίτες χώρες ή αρχές τρίτων χωρών που προβλέπουν διαβιβάσεις δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε τρίτες χώρες πρέπει να συμμορφώνονται προς τους όρους διαβίβασης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε τρίτες χώρες, οι οποίοι καθορίζονται στο κεφάλαιο IV της οδηγίας 95/46/ΕΚ και στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 45/2001, καθώς και να εισαχθεί στην προτεινόμενη οδηγία διάταξη παρόμοια με εκείνη του άρθρου 23 της πρότασης κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τις πράξεις προσώπων που κατέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες και τις πράξεις χειραγώγησης της αγοράς ⁽³¹⁾,

⁽²⁹⁾ Ως προς το ζήτημα αυτό, βλ. κατευθυντήριες γραμμές του ΕΕΠΔ σχετικά με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο πλαίσιο διοικητικών ερευνών και πειθαρχικών διαδικασιών από ευρωπαϊκά όργανα και οργανισμούς, όπου αναδεικνύεται η στενή συνάφεια μεταξύ του δικαιώματος πρόσβασης των προσώπων στα οποία αφορούν τα δεδομένα με το δικαίωμα υπεράσπισης των κατηγορούμενων προσώπων (βλ. σ. 8 και 9) http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/webdav/site/mySite/shared/Documents/Supervision/Guidelines/10-04-23_Guidelines_inquiries_EN.pdf

⁽³⁰⁾ Βλ. γνώμη της ομάδας εργασίας του άρθρου 29 σχετικά με τις καταγγελίες δυσλειτουργιών, σ. 13-14.

⁽³¹⁾ Βλέπε υποσημείωση 12.

- υπό το πρίσμα των αμφιβολιών που εγείρονται μέσω της παρούσας γνωμοδότησης, να αξιολογηθεί η αναγκαιότητα και η αναλογικότητα του προτεινόμενου συστήματος υποχρεωτικής δημοσιοποίησης των κυρώσεων. Αναλόγως του αποτελέσματος της δοκιμής αναγκαιότητας και αναλογικότητας, να προβλέπονται σε κάθε περίπτωση κατάλληλες εγγυήσεις ώστε να διασφαλίζεται ο σεβασμός του τεκμηρίου της αθωότητας, το δικαίωμα αντίταξης των ενδιαφερομένων, η ασφάλεια/ακρίβεια των δεδομένων και η διαγραφή τους μετά από εύλογο χρονικό διάστημα,
- όσον αφορά το άρθρο 70 παράγραφος 1, να προστεθεί στο στοιχείο β) διάταξη η οποία θα προβλέπει ότι: «η εμπιστευτικότητα της ταυτότητας των εν λόγω προσώπων πρέπει να διασφαλίζεται σε όλα τα στάδια της διαδικασίας, εκτός εάν απαιτείται δημοσιοποίησή της δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας στο πλαίσιο περαιτέρω έρευνας ή επακόλουθων δικαστικών διαδικασιών» 2, να προστεθεί στοιχείο δ) το οποίο θα προβλέπει ότι τα κράτη μέλη θεσπίζουν «κατάλληλες διαδικασίες για τη διασφάλιση του δικαιώματος υπεράσπισης και ακρόασης του κατηγορουμένου πριν από τη λήψη μιας απόφασης που τον αφορά, καθώς και του δικαιώματος άσκησης πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου έναντι μιας απόφασης ή ενός μέτρου που τον αφορά» 3, να διαγραφεί η φράση «τις αρχές που προβλέπονται στην» από το στοιχείο γ) της εν λόγω διάταξης.

Βρυξέλλες, 10 Φεβρουαρίου 2012.

Giovanni BUTTARELLI

Αναπληρωτής Ευρωπαίος Επόπτης Προστασίας
Δεδομένων
